

Spanande rovdjursögon i mörkret

Karin Wahlberg. **Ett fruset liv.** 385 sidor. Stockholm: Wahlström & Widstrand; 2003. ISBN 91-46-20291-9.

Recensent: Lars Erik Böttiger, professor, Saltsjö-Boo.

II Gynekologen Karin Wahlberg i Lund har haft stor framgång med sina deckare. Den första, »Sista jöuren« (2001), som utspelades på kirurgavdelningen på ett anonymt sjukhus – nog ligger det nånstans i sydöstra Sverige? – kallade hon för kriminalroman. Den andra, »Hon som tittade in« (2002), tilldrog sig på samma sjukhus medicinklinik men blev i stället en »spänningsroman«, en beteckning som hon också har klistrat på sitt senaste opus, »Ett fruset liv« (2003). Den första boken fick en silverpocketutmärkelse, och den andra har sålt i över 100 000, en för svenska förhållanden mycket hög siffra.

Utspelas i sjukhusmiljö

Låt mig genast säga att »Ett fruset liv« är en värdig efterföljare till de båda framgångarna. Handlingen utspelas i huvudsak utanför den slutna sjukhusvärlden, men i dess omedelbara närhet. En ung kvinna hittas död i en vassvik – det dröjer innan hon kan identifieras. Hon visar sig vara anmärkningsvärt anonym. Hon har haft »ett fruset liv«, som i bokens prolog dock antyds kunna vara på väg att börja tina upp – men så blir det inte, den unga sjuksköterskeelevens liv avbryts av en brutal stryplning.

Trovärdig och verklighetsnära skildring

Den polisutredning som sätts igång sköts av personer som vi träffat förut. Kommissarie Claes Claesson är numera sambo med kirurgen Veronika och har en liten dotter – och får ett besvärligt ryggsrott. Louise Jasinski har kris i äk-

tenskapet och en tonårsdotter som inte kommer hem i tid. Janne Lundin ska på kurs, vilket decimerar den tillgängliga arbetsstyrkan. Peter Berg, som varit skottskadad, har kommit tillbaka men har svårt att riktigt komma in i rutinen igen – situationen är sådan som den vanligen är i en arbetsgrupp. Glimtar från sjukhuset visar intern maktkamp mellan sjuksköterskorna. Medelålders och fränskilda syster Isabelle får ångestattacker när hon förstår att den mördade är hennes elev, vars frånvaro hon underlåtit att anmäla, och sitter gråtande på personaltoaletten, etc etc – allt som vanligt också här. Med detta vill jag ha sagt att Karin Wahlberg är skicklig i att skapa trovärdiga, verklighetsnära miljöer och aktörer som fångslar läsaren.

Logiskt slut

En ung och blyg cykelreparatör kommer i centrum, blir misstänkt och hämtas av polisen – skvallret är igång i staden. Men utredningen går långsamt – det är svårt att få något grepp om den mördade Malin och hennes göranden. Tobbe, en kompis till cykelreparatören, har tillgång till en misstänkt bil. Vittnen har sett en mystisk man spana utanför elevhemmet där Malin bott. Trådarna och misstankarna drar i olika riktningar. Polisen undersöker nutid och går bakåt i tiden – och plötsligt klarnar det. Inte är det lätt för läsaren att komma före polisen i sin utredning. Men det läggs ut spår genom boken, ända från början – tex på sidan 17: »Två svarta håll smög runt. Som rovdjursögon. Skarpa, kvicka och hänsynslösa.« Och slutet är logiskt riktigt.

Lämplig novemberläsning

Handlingen utspelas en gråmulen november. Karin Wahlbergs nya spänningsroman är en utmärkt bok att förgylla gråa novemberdagar med, precis sådana som med dis och dimma brer ut sig över mig och mitt hus när jag skriver detta.

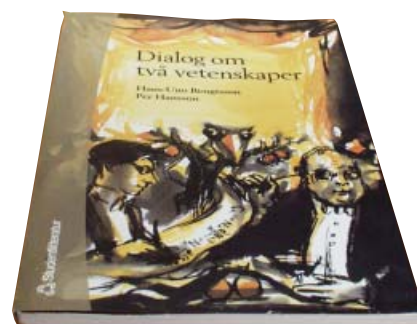
»Lundensisk allvarshumor«

Hans-Uno Bengtsson, Per, YP, Hansson.

Dialog om två vetenskaper. 107 sidor. Lund: Studentlitteratur; 2002. ISBN 91-44-04127-6.

Recensent: Ulf Kristoffersson, docent, genetiska kliniken, Universitetssjukhuset i Lund.

II Titeln docent kommer av det latinska docere som betyder lära, undervisa,

utbilda. Universalfysikundervisaren Hans-Uno Bengtsson, docent i fysik, har denna gång givit sig i kast med att förklara medicinska observationer som fysikaliska fenomen. Till sin hjälp har han denna gång en annan stor lundensare, docenten i klinisk kemi, Per, YP, Hansson.

Samtal kring fysik och medicin

Boken är upplagd som ett antal dialoger kring de två vetenskaperna fysik och medicin med titeln, enligt förordet, kopierad efter ett av Galileis klassiska verk. Författarnas avsikt är snarare att bilda än att utbilda läsaren, även om Hans-Unos faktarutor, appendices, där han med sedvanlig bravur ger den fysikaliska bakgrunden till de medicinska spörsmål som har avhandlats, ökar den fysikokunniges kunskap. Vill man förkovra sig ytterligare finns övningsuppgifter till varje kapitel.

Frågor som vilken den enda kända fredliga användningen av kastparabeln är, eller om likheten mellan fettförbränning och ett nickel-kadmiumbatteri får bland många andra vanliga och mer eller mindre kuriösa medicinska skeenden, samband och observationer här sin fysikaliska förklaring.

Dialogerna utspelas som ett samtal under ett besök i Wien, där författarna rör sig från Naturhistoriska museet, via en utservering, en pissaoar och Wiener Staatsoper till hotellrummet med den balans mellan humor och allvar som är lundahummorns främsta kännetecken. Detta ger boken en yster lekfullhet som för en som sett de båda herrarna i full aktion, både i akademi- och studentliv, gör att samtalet dem emellan ter sig helt naturligt.

Inspirationskälla för undervisning

Boken är ett måste för de lundensare i forskningsringen som vill återknyta till den lundensiska allvarshumorn när den är som bäst och dessutom vill förmera sin bildning. Den kan även med behållning läsas av alla som har funderingar över fysikaliska skeenden som orsak till de medicinska observationer som vi dagligen gör, och fungera som inspirationskälla för dem som har undervisning som yrke. •